

Galesiaba rakwa du taakwaké Pol kavin nyéga

1-2 *Wuné Pol Jisas Kraisna kudi kure yaakwa du, wuné gunat kényi kudi wakweyo. Guné Galesiaba rate Jisas Kraisna jébaaba yaalan du taakwa, gunat wuné kényi kudi wakweyo. Kényi kékpaaba rakwa du kaapuk wunat wadaka kényi jébaa yawurékwa. Jisas Kraisa naana yaapa Got wale bét wunat wabétka wuné kényi jébaa yo. Jisas déknyényba kiyaadéka Got wadéka tépa nébéle raapdéka wuné déku yéba kudi wakweyo. Jisas Kraisna jébaaba yaalan du las wuné wale rate naané gunat wo, guné yéknwun mawulé yate miték ragunuké.

³ Naana yaapa Got gunéké mawulé lékte gunat kutkalé yate, yéknwun mawulé kwayéte, naana Némaan Ban Jisas Kraisa waga male yadu guné miték raké guné yo. Waga wuné Gorét waato.

⁴ *Krais dé naana yaapa Gotna kudi véknwute naana kapéredi mawulé yatnyéputiké nae dé kiyaak. Kényi tulé wupmalemu kapéredi mawulé yakwa du taakwa de ro. Naané de yakwa pulak kapéredi mawulé yamuké, dé Kraisa déku kapmu naanat kutkalé yate dé kiyaak. ⁵ Waga yadékné sanévéknwute, naané apuba apuba Gotna yéba kevéréksaakuké naané yo. Wan adél.

Kraisna kudi male véknwuké naané yo.

* **1:1-2:** Ga 1:11-12 * **1:4:** Ga 2:20; Ta 2:14

⁶ Déknyényba Got gunat dé wak, guné Krai Jisasnyét kulé mawulé kérae dé wale apuba apuba miték rasaakugunuké. Wadéka guné Kraisna kudi kaapuk miték véknwusaakugunén. Gorét bari bari guné kulaknyényu. Kulaknyényte guné nak kudi véknwute guné wo, “Wan yéknwun kudi. Wani kudi véknwute kulé mawulé kérae miték rasaakuké naané yo.” Waga waganéka kwagénte wuné wo, “Aki. Samuké guné bari bari nak kudi véknwu? Wan kapéredi mu guné yo.” Naate wate wuné gunéké sanévéknwu wanévéknwu. ⁷ *Guné nak kudiké guné wo, “Wan yéknwun kudi. Wani kudi véknwute kulé mawulé kérae miték rasaakuké naané yo.” Naate waganéka wuné wo, “Wan kaapuk. Wani kudi véknwute, guné kulé mawulé kéraamarék yate miték rasaakumarék yaké guné yo. Yéknwun kudi nakurak male dé ro. Wani kudi wan Krai Jisna kudi. Guné wani kudi male véknwute kulé mawulé kérae miték rasaakuké guné yo.” Wawurén kudi wan adél kudi. Du las Kraisna jébaa yaalébaanké nae de gunat nak kudi wakweyo. Wakwete de gunat yénaa yadaka guné wo, “Deku kudi wan adél kudi, kapu kaapuk?” Naate sanévéknwugunéka guna mawulé kaapuk miték tédékwa.

⁸ *Mé véknwu. Déknyényba naané Kraisna kudi wakwekwa du naané déku kudi gunat wakwek, guné kulé mawulé kérae miték rasaakugunuké. Wakwenaka véknwugunén kudi wan adél kudi male. Naané bulaa nak kudi gunat wakwete

* **1:7:** Ap 15:1, 24 * **1:8:** 1 Ko 16:22

kéga wakweno mukatik, “Kéni nak kudi véknwute kulé mawulé kérae miték rasaakuké guné yo.” Naate wano mukatik naané adél kudi wamarék ye, naané Gotna méniba kapéredi mu yakwa du rate, kapéredi taalat yéno. Gotna kudi kure giyaakwa du nak giyae, guné Kraiswa kudi kulaknyénytakne kulé mawulé kérae miték rasaakugunéran nak kudi gunat wakwedu mukatik, dé wawo Gotna méniba kapéredi mu yakwa du rate kapéredi taalat yédu. ⁹ Wani muké bulaa tépa wakweké naané yo. Déknyényba Kraiswa kudi naané gunat wakwek, guné kulé mawulé kérae miték rasaakugunuké. Wakwenaka véknwute guné wak, “Wan adél kudi.” Naate wagunéka wuné wak, “Nak du yae, kulé mawulé kérae miték rasaakugunéran nak kudi gunat wakwedaran, de waga yate kapéredi mu de yo. Deku mé yalaknu. De Got wale rasaakumarék yaké de yo.”

¹⁰ *Wuné wani kudi wakwete wuné Gotké wuné sanévéknwu. Kéni kápmaaba rakwa duké kaapuk sanévéknwurékwa. Got wuné ké yéknwun mawulé yaduké wuné sanévéknwu. Kéni kápmaaba rakwa du wuné ké yéknwun mawulé yadoké, kaapuk sanévéknwurékwa. Wuné kéni kápmaaba rakwa du wuné ké yéknwun mawulé yadoké sanévéknwuru mukatik, wuné Kraiswa jébaa yakwa du ramarék yawuru.

Krais dé kapmu dé Polét wak déku kudi kure yéduké

¹¹⁻¹² Jisas Kraiswa jébaaba yaale wuna némaadugu wayéknaje nyangegu pulak rakwa

* **1:10:** 1 Te 2:4

du taakwa, guné mé véknwu. Wakwewurékwa yéknwun kudi kényi kápmaaba rakwa du wunat kaapuk wakwedan. Kényi kápmaaba rakwa du las wani kudiké wunat kaapuk yakwatnyédan. Wan Jisas Kraisa dé kapmu dé wunat wani kudi wakwek.

¹³ *Déknyényba yawurén muké wakwedaka gunébu véknwuk. Wuné Judana du rate Judana apa kudi véknwute apat kapére yate Gotna jébaaba wulaan du taakwat wuné yaalébaané. Yaalébaante wuné derét akwi viyaasadaké wuné mawulé yak. De Kraisa Jisasna kudi véknwudaka wuné déknyényba déku kudiké kélik yate Judana apa kudiké male mawulé yate waga yawuréka gunébu véknwuk. ¹⁴ *Nak Judana du wuna naawi du rate de wawo Judana apa kudi de miték véknwuk. Wuna képmawaara wakwen apa kudi miték véknwuké mawulat kapére yate wuné wuna naawi duwat talakne wuné Judana apa kudi miték male véknwuk. Véknwute Judana apa kudiké wuné miték kutdégék.

¹⁵ *Wuné déknyényba waga yawuréka Got wuné waga yamuké kélik dé yak. Déknyényba wuna néwaa wunat kéraamarék yalén tulé wuné déku du rawuruké, dé Got wak. Watakne wunéké mawulat kapére yate déku jébaa yawuruké, dé wunat wak. ¹⁶ Watakne kukba déku mawulé sanévéknwute dé déku nyaan Jisas Kraisyét wunat yakwatnyék. Wuné Jisas Kraisa kudi nak gena du taakwat wakwewuruké, dé Got déku nyaanét wunat yakwatnyék. Wakwatnyédéka

* **1:13:** Ap 8:3 * **1:14:** Ap 22:3 * **1:15:** Ap 9:3-6

vétakne wuné nak duké kaapuk yéwuréń, Jisas Kraiské kudi bulké. ¹⁷ Yate Jerusalemba rate Jisasna kudi taale kure yaan duké wawo kaapuk yéwuréń. Wuné du ramarék séknaa kępmaa Arebiat wuné yék. Ye kukba gwaamale yae wuné Damaskasnyét yék. ¹⁸ Kukba kwaaré kupuk yédéka wani tulé male wuné Jerusalemét waarék. Pitat véké wuné Jerusalemét waarék. Waare wuné dé wale walkamu (15) nyaa male wuné rak. ¹⁹ *Wani tulé wuné naana Némaan Ban Jisasna wayékna Jemsnyét véte dé wale kudi wuné bulék. Pita bét Jemsnyét male wuné vék. Krai Jisasna kudi kure yaakwa nak dut kaapuk véwuréń.

²⁰ Kén gunéké kawiwurékwa kudi wan adél kudi male. Yénaa kudi kaapuk. Gotna méniba rate wuné gunat wani adél kudi wakweyo. Guné wani kudi véte kutdéngké guné yo. Kępmaaba rakwa du Jisas Krai Jisasna kudi wunat kaapuk wakwedan.

²¹ Pita bét Jemsnyét vétakne Judiana kępmaa kulaknyéńtakne wuné Siriana kępmaa Silisiana kępmaat wawo wuné yék. ²² Wani tulé de Judiana kępmaaba rate Krai Jisasna jébaaba yaalan du taakwa wuna ménidaama kaapuk védan. Yate kaapuk wunat kutdéngdan. ²³ De kényi kudi male de véknwuk, “Déknyényba dé wani du naana du taakwat viyaapérekne, dé naana Némaan Ban Krai Jisasna yéknwun kudi yaalébaanké dé mawulé yak. Bulaa déku kudi miték véknwute dé déké yéknwun kudi wakweyo.” Wani kudi véknwute waga male de wunéké kutdéngék. ²⁴ Waga kutdéngte de Gotna yéba kevéréknék.

* **1:19:** Mt 13:55

2

Krais Jisasna kudi kure yékwa du de Polét kaapuk waatidan

¹ Wuné wupmalemu (14) kwaaré re ané Banabas wale Jerusalemét tépa waarék. Yéte ané Taitasnyét kwole naané akwi yék. Taitas wan Gériksna du dé. Déknyényba de Judana apa kudi véknwumarék yate déku sépé kaapuk sékudan, dé nak gena du radén bege.

² Wuné wani tulé Jerusalemét waarék, Got wunat wani gayét waaréwuruké wakwedén bege. Ye wuné Krais Jisasna jébaaba yaalan du taakwana némaan du Pita, Jems, Jon, nak némaan du wawo de wale waga naané kudi bulék. Naané némaan du male naané kudi bulék. Bulte wuné derét wuna jébaaké kudi wakwek. Judana apa kudi véknwumarék yakwa nak gena du taakwaké ye, derét Krais Jisasna kudi wakwete, waga yawurékwa jébaaké wuné némaan duwat wakwek. De wunéké kutdénngmarék yate, yawurén jébaaké “Wan kapéredi,” naamuké kélik yate, wuné derét wakwek. De wunéké kutdénngte, yawurékwa jébaaké “Wan yéknwun,” naadoké mawulé yate, wuné derét wakwek.

³ Wakwewuréka de wunat wak, “Wan yéknwun jébaa méné yo.” Naate wate de wuné wale yaan du Taitaské kaapuk wadan. Dé nak gena du rate déku sépé sékudakwa kudi véknwumarék yadénké, de déku sépé sékunoké kaapuk wadan. Yate de sépé sékudakwa kudi déknyényba wakwedan pulak kaapuk wakwedan naanat.

4 *Yénaa yakwa du las de wak, “Naané Krai Jisasna jébaaba naanébu yaalak.” Naate wate yénaa yate, ranan gat yaale naana kudi yaalébaanké nae, de naana kudi véknwuk. Naané Krai Jisas wale nakurak mawulé yate naané déku kudi véknwu. Moses wakwen apa kudi naanéké kaapuk apa yadékwá. Moses wakwen apa kudi naanéké apa yadu mukatik, naané baagwit gidan du pulak rano. Naané yéknwun mawulé yate bakna miték naané ro. Waga ranakwaké kutdénge, de yénaa yakwa du ranan gat yaalak. Moses wakwen apa kudi naanéké apa yadu naané wani apa kudi miték véknwunoké mawulé yate, de yénaa yakwa du yaalak. Yaale de wakwek, naané Moses wakwen apa kudi véknwute Taitasna sépé sékunoké. Yénaa yakwa du waga wadaka de némaan du wani muké naanat kaapuk apa yate wadan. 5 Yénaa yakwa du waga wadaka naané deku kudi kaapuk véknwunan. Guné Galesiaba rate Krai Jisasna jébaaba yaalan du taakwa guna mawulé yékéyaak yamuké, naané deku kudi kaapuk véknwunan. Naané Taitasna sépé sékuno mukatik, sal guné guna mawuléba kéga wakatik guné yak? “Naané wawo Judana du taakwa kaapuk ranakwa. Naané Moses wakwen apa kudi véknwute wadén pulak yanaran wan yéknwun, kapu kaapuk?” Guné waga sanévéknwute Krai Jisasna kudi kulaknyénytakne yalakmuké, naané yénaa yakwa duna kudi kaapuk véknwunan Guné Krai Jisasna kudi male véknwute kulé mawulé kérae miték ra-

* 2:4: Ap 15:1, 24

gunuké, naané deku kudi kaapuk véknwunan.

6 *Wani gaba ran némaan du nak gena du taakwat wakwewurén kudi véknwute de nak kudi wawo wunat kaapuk wakwedan. Némaan du, bakna du wawo, naané nakurak mawulé pulak yate Gotna méniba naané ro. Rate wuné de kubu du radakwaké sanévéknwumarék yate wuné dérét wakwek. 7-9 De némaan du wuna kudi véknwe de nak kudi wawo wunat kaapuk wakwedan. De némaan du Pita, Jems, Jon kéga de kutdengék. Got dé Pitat wak, dé Kraisna kudi Judana du taakwat wakweduké. Dérét waga wadén pulak, Got dé wunat wak, wuné Kraisna kudi nak gena du taakwat wakwewuruké. Waga kutdengte de Banabas wale anat kéga wak, “Béné yéknwun jébaa male béné yak. Yabénén pulak, béné nak gena du taakwat Kraisna kudi wakwesaakuké béné yo. Wan yéknwun. Pita Judana du taakwat Kraisna kudi wakwedéka Got dérét kutkalé yadéka de wupmalemu Judana du taakwa Kraisna kudi miték véknwu. Méné nak gena du taakwat Kraisna kudi wakweménéka Got ménat kutkalé yadéka de wupmalemu nak gena du taakwa Kraisna kudi miték véknwu. Got ménéké dé yéknwun mawulé kwayu, wani jébaa yaménuké.” Naate de wani du wak. Wani duké naané akwi naané wo, “De Jerusalemba rate Krai Jisasna jébaaba yaalan du taakwana némaan du de.” Waga naané deké wo. Wani du Gotké yatén jébaaké mawulé yate de Banabas wale anat taaba kurék. Kutte de wak, “Judana du taakwat Kraisna kudi wakwesaakuké naané yo. Nak gena du taakwat Kraisna kudi

* 2:6: Ap 10:34

wakwesaakuké béné yo. ¹⁰ *Kéni kulé kudi male bénat wakweké naané yo. Béné nak gena du taakwat kéga waké béné yo, ‘Guné gwalmu yamarék yakwa du taakwaké sanévéknwute derét kutkalé yaké guné yo.’ Waga wate miték yaké béné yo.” Naate wadaka wuné wani kudiké mawulé yate wuné waga yasaaku.

Pol dé Pitat waatik

¹¹⁻¹² *Déknyényba Pita Krai Jisasna jébaaba yaale dé yéknwun mawulé yak. Yate dé Antiokba rate Krai Jisasna jébaaba yaalan akwi du wale dé kadému kak. Dé Judana du rate deku apa kudiké sanévéknwumarék yate, Kraisna kudiké sanévéknwute dé Kraisna du wale kak. Waga kate dé miték yak. Déku mawuléba kéni kudi kaapuk wadén, “Judana apa kudi véknwute de Krai Jisasna jébaaba debu yaalak, kapu nak gena du rate Krai Jisasna jébaaba bakna de yaalak?” Naate kaapuk sanévéknwudén. Yate dé akwi du wale kate dé miték yak. Yadéka kukba de Judana du las wawo Jerusalemba rate némaan ban Jems wale kudi bultakne de Antioknét yék. Yédaka Pita derét véte wup yate déku mawuléba dé wak, “Wuné nak gena du wale kadému kawuru de Jems wale kudi bule yaan du wunat véte wunat waatimuké, wuné kélik yo. Sal de wunat véte waké de yo? ‘Dé nak gena du wale kadému kate dé naané Judana apa kudiké kuk kwayu. Naané Judana du Moses wakwen apa kudi véknwute nak gena du wale kadému kamarék yaké naané yo, de

* **2:10:** Ap 11:29-30 * **2:11-12:** Ap 11:2-3

Moses wakwen apa kudi véknwumarék yate deku sépé sékumarék yadan bege. Pita nak gena du wale kadému kadékwa wan kapéredi paaté dé yo.’ Naate wunéké waké de yo, kapu yaga pulak?” De waga wate dérét waatimuké wup yate, dé Pita nak gena du wale tépa kadému kaapuk kadén. De wale kaapuk radén. Dé waga yate kapéredi paaté dé yak. Yadéka wuné Pol Antiokba rate wupmalemu duna méniba téte Pitat véte dérét wuné waatik. ¹³ Pita waga yadéka Antiokba rakwa Judana nak du wawo Kraisa Jisasna jébaaba déknyényba yaale Pita yadén pulak yate, de nak gena du wale kadému kaapuk kadan. Banabas wawo de yan pulak wani kapéredi paaté yate dé nak gena du wale kadému kaapuk kadén. Déknyényba wani du akwi deku mawuléba de wak, “Naané Judana du nak gena du wale kadému kanaran wan yéknwun.” Naate wate de miték kutdénék. Kutdénge kukba Judana duké wup yate yénaa yate de kutdénngan paaté kulaknyényék. Yate de kapéredi paaté yak.

¹⁴ Waga yate adél kudi yéknwun mawulé wawo kulaknyénytakne kapéredi paaté yadaka, wuné véte deku méniba téte Pitat waatite wuné wak, “Méné Judana du méné ro. Déknyényba Jisas Kraisa kudi méné véknwuk. Bulaa Moses wakwen apa kudi ménéké kaapuk apa yadékwa. Yadéka méné nak gena du pulak méné ro. Waga yate méné miték yo. Yate samuké méné bulaa nak paaté méné yo? Méné waga yaménéka de nak gena du taakwa Moses wakwen apa kudi véknwute Judana du taakwa rakwa pulak raké de

sanévéknwu. Wan kapéredi paaté. Yéknwun paaté kaapuk. Méné waga yaménéka wuné kélik yo.” Naate wate wuné Pitat waatik.

Krais Jisaské miték sanévéknwukwa du taakwa Gotna méniba yéknwun du taakwa raké de yo

¹⁵ Naané nak gena du kaapuk ranakwa. Naané Judana du naané ro, naana néwepa Judana du taakwa radan bege. Judana du las de nak gena du taakwaké wo, “De Moses wakwen apa kudi véknwumarék yate Gotna méniba kapéredi mu yakwa du taakwa de ro.” ¹⁶ *Naate wadaka naané nak gena du ramarék yate, Judana du rate, naané kutdénék. Du taakwa Gotna méniba yéknwun mu yakwa du taakwa raké nae de Moses wakwen apa kudiké sanévéknwumarék yaké de yo. Gotna méniba yéknwun mu yakwa du taakwa raké nae de Jisas Kraiské miték sanévéknwuké de yo. Waga naané kutdénék. Naané Judana du Krais Jisasna jébaaba yaale waga naané kutdénék. Naané Krais Jisaské miték sanévéknwute naana mawuléba naané wo, “Krais dé naana kapéredi mawulé kutnébuldéka naané Gotna méniba yéknwun mu yakwa du taakwa naané ro. Wan adél. Naané Moses wakwen apa kudi miték véknwute, wadén pulak yate, waga male yanaran naané Gotna méniba yéknwun du taakwa ramarék yaké naané yo.”

¹⁷ Naané Krais Jisasna jébaaba yaale naané kutdénék, Moses wakwen apa kudi naané ké tépa apa yamarék yadu naané Kraisna kudi miték véknwunaranké. Kutdénagna Moses wakwen

* **2:16:** Ro 3:20-28, 11:6

apa kudi naanéké apa yamarék yadéka naané nak gena du taakwa pulak naané ro. Waga rano sal nak du naanat véte kéga waké de yo? “Mé vé. De Moses wakwen apa kudi miték véknwumarék yate kapéredi paaté de yo. Yadaka dé deku némaan ban Jisas derét dé yakwatnyu, kapéredi paaté yadoké.” Naate wadaran de yénaa kudi male wakweké de yo. Naana némaan ban Jisas Krai yéknwun paatéké male dé naanat yakwatnyu. ¹⁸ Déknyényba naané wak, “Naané Moses wakwen apa kudi véknwute, wadén pulak yate, naané yéknwun mawulé kérae Gotna méniba yéknwun mu yakwa du taakwa raké naané yo.” Naate watakne naané kukba kutdégék. Naané Moses wakwen apa kudi véknwute, wadén pulak yanaran, yéknwun mawulé kéraamarék yaké naané yo. Waga kutdéngte naané yéknwun mawulé kéraaké nae naané Judana paaté naanébu kulaknyényék. Kulaknyénytakne yéknwun mawulé kéraaké naané Krai Jisasna kudi véknwu. Véknwuno Moses wakwen apa kudi naanéké tépa apa yamarék yaké dé yo. Naané Krai Jisasna kudiké kuk kwayéno Moses wakwen apa kudi naana mawuléba tépa apa yadéran naané kapéredi mu yakwa du raké naané yo. ¹⁹ *Moses wakwen apa kudiké sanévéknwe déknyényba wuné kutdégék, wani apa kudi miték véknwute Gotna méniba yéknwun mu yakwa du ramarék yawuréranké. Kutdéngte Gotna méniba yéknwun mu yakwa du raké mawulat kapére yate, wuné Judana

* **2:19:** Ro 6:6, 7:6; Jo 13:1; Ga 1:4

paaté kulaknyénytakne wuné Krai Jisna kudi wuné véknwuk. Véknwute wuné kulé mawulé kérae Gotké yénakwa yaabuba wuné yu. Yéte déké sanévéknwute wuné ro. Déknyényba Krai-nyét miba de viyaapata taknak. Viyaapata taknadaka dé kiyaak. Kiyaadékné wuné déké miték sanévéknwute dé wale miba wunébu kiyaak.

²⁰ Kiyae kényi képmaaba rate wuné kapéredi mawulé kaapuk véknwurékwa. Kapéredi mawulé kulaknyénytakne wuné kulé mawulé kéraak, Krai-nyét. Kéraawurék Krai wuna mawuléba dé tu. Tédéka wuné miték wuné rasaaku, Gotna nyaan Kraiské miték sanévéknwurékwa bege. Gotna nyaan wunéké mawulat kapére yate wunat kutkalé yaké nae dé kiyaak. Kiyaadék wuné miték wuné rasaaku, déku kudi miték véknwute déku kudiké “Adél” naawurékwa bege.

²¹ Naané Gotna méniba yéknwun mu yakwa du taakwa raké mawulé yanaran naané Moses wakwen apa kudiké sanévéknwumarék yaké naané yo. Naané Moses wakwen apa kudi véknwute Gotna méniba yéknwun mu yakwa du taakwa rano mukatik, Krai kiyae dé naanat kutkalé yaké yapatikatik dé yak. Naané Gotna méniba yéknwun mu yakwa du taakwa naané ro, Krai Jisna kiyae naanat kutkalé yadén bege. Naané Gotna méniba yéknwun mu yakwa du taakwa ranakwaké sanévéknwute, wuné Got tiyaadén du Krai Jisaské kuk kwayémarék yaké wuné yo.

3

Naané Moses wakwen apa kudi véknwuké

naané yo kapu Kraiské miték sanévéknwuké naané yo?

¹ Guné Galesiaba rakwa du taakwa, guné waagété gunébu yak. Déknyényba naané Jisas Kraiské gunat yakwatnyéte kudi miték naané wakwek, déké. Wakwenaka guné miték véknwuk. Véknwute guné miba kiyaadékné miték kutdégék. Kutdéggunénba, yaga pulak de du las yénaa yadaka guné deku kudi véknwute guné waagété yo? ² Gunat kéni kudi male wuné waato. Guné samu yagunék dé Got déku Yaamabi gunéké dé kwayék? Moses wakwen apa kudi véknwute wadén pulak guné yak, kapu Kraiské miték sanévéknwute déku kudiké guné “Adél” guné naak? Wan Kraiské guné miték sanévéknwuk. Sanévéknwugunéka Got déku Yaamabi dé kwayék gunéké. Waga guné kutdégék. ³ Kutdégte samuké guné bulaa waagété yo? Déknyényba Gotna Yaamabi gunat kutkalé yadéka guné Kraiské Jisasna jébaaba yaale guné déku du taakwa rak. Samuké guné bulaa nak mawulé yate Moses wakwen apa kudiké guné kéga wo? “Naané kapmu apa yate wani apa kudi miték véknwute wadén pulak yate Gotna du taakwa raké naané yo.” Waga wate guné waagété yo. ⁴ Guné Kraiské Jisasna kudi miték véknwugunék déku maama gunat wupmalemu kapéredi mu yadaka guné yéknwun mawulé yate miték rak. Guné yéknwun mawulé yasaakugunuké wuné mawulé yo. Wani yéknwun mawulé bakna yémuké wuné kélik yo.

⁵ Gunat tépa wuné waato. Guné Moses wak-

wen apa kudi véknwugunék Got déku Yaamabi gunéké kwayéte dé déknyényba vémarék yagunén apa jébaa guna méniba dé yo, kapu guné Krai Jisaské miték sanévéknwute déku kudiké “Adél” naagunék dé Got waga yo? Gunébu kutdéngek. Wan Krai Jisaské guné miték sanévéknwute déku kudiké “Adél” naagunék, dé Got déku Yaamabi gunéké kwayéte dé déknyényba vémarék yagunén apa jébaa yo, guna méniba.

⁶ *Mé véknwu. Guné Gotké miték sanévéknwugunéka dé gunat kutkalé yak. Gunat yadén pulak déknyényba dé Ebrayamét kutkalé yak. Ebrayamké Gotna nyégaba keni kudi dé kwao: Ebrayam Gotké miték sanévéknwute déku kudiké “Adél” naadéka Got dé déké “Yéknwun mu yakwa du” dé naak. Wani kudi dé kwao Gotna nyégaba. Ebrayam déku kapmu yate dé yéknwun mu yakwa du kaapuk radén. Ebrayam Gotké miték sanévéknwudéka Got dé wak, “Ebrayam wan yéknwun mu yakwa du dé.” Naate dé Got wak. ⁷ Guné bulaa déku kudiké mé miték sanévéknwu. Judana du taakwa de las wo, “Naané Judana du taakwa Ebrayamna kémba naané ro, Ebrayam naana képmawaara radén bege.” Naate wate de yadén pulak kaapuk yadakwa. Yate de Gotké kaapuk miték sanévéknwudakwa. Naané Ebrayamna képmawaara pulak naané ro. Wani kudi wuné wo, naané Ebrayam yadén pulak Gotké miték sanévéknwunakwa bege.

⁸ *Wupmalemu kwaaré déknyényba Got kutdénge dé wak, “Kukba du taakwa las

* **3:6:** Jen 15:6 * **3:8:** Jen 12:3; Ap 3:25

Judana du taakwa ramarék yate, nak gena du taakwa rate, wunéké miték sanévéknwute waké de yo, ‘Wan Got dé naanat kutkalé yo. Wan adél.’ Naate wate de wuna méniba yéknwun mu yakwa du taakwa raké de yo.” Naate Got wate deké kutdéndéka kényi kudi dé kwao Gotna nyégaba: Got dé Ebrayamét wak, “Wuné ménéké sanévéknwute akwi du taakwat kutkalé yaké wuné yo.” Naate Got wadék wani kudi dé kwao, déku nyégaba. ⁹ *Wani kudiké sanévéknwute naané kutdéngék. Ebrayam Gotké miték sanévéknwute déku kudiké “Adél” naadéka dé Got dérét kutkalé yak. Ebrayamét kutkalé yadén pulak, déké miték sanévéknwute déku kudiké “Adél” naaran akwi du taakwat wawo Got kutkalé yaké dé yo. Waga naané kutdéngék.

¹⁰ *Du taakwa nak paaté yadaran Got derét kutkalé yamarék yaké dé yo. Déknyényba Moses wakwen apa kudiké kényi kudi du nak dé kavik Gotna nyégaba: Wani apa kudi akwi, déku nyégaba kwaakwa apa kudi miték véknwumarék yate, wakwedén pulak yamarék yakwa du taakwa akwi deku mé yalaknu. Got wale rasaakumarék yaké de yo. Waga kavidéka naané kutdéngék. Du taakwa las deku mawuléba de wo, “Naané wani apa kudi akwi miték véknwunaran Got naanat kutkalé yadu naané miték rasaakuké naané yo, dé wale.” Naate wate de kaapuk kutdéndan. De yalagé de yo. Got wale rasaakumarék yaké de yo. ¹¹ *Déknyényba nak du dé nak kudi Gotna nyégaba kéga kavik: Gotké miték sanévéknwute

* **3:9:** Ro 4:16 * **3:10:** Diu 27:26 * **3:11:** Ga 2:16

déku kudiké “Adél” naakwa du taakwa de dé wale apuba apuba miték rasaakuké de yo. Got wani du taakwat waké dé yo, “Guné wuna méniba yéknwun mu yakwa du taakwa guné ro, wunéké miték sanévéknwute wuna kudiké ‘Adél’ naa-gunén bege.” Naate wadéran du taakwa Got wale apuba apuba miték rasaakuké de yo. Wani kudi déknyényba kavidénké naané kéga kutdégék. Akwi du taakwa Moses wakwen apa kudi véknwe deku kapmu apa yate, de Gotna méniba yéknwun mu yakwa du taakwa ramarék yaké de yo. Moses wakwen apa kudi véknwudakwa yaabu wan Gotké yénakwa yaabu kaapuk. Waga naané kutdégék.

¹² *Yaabu vétik bét kwao. Nakurak yaabuké kényi kudi dé kwao Gotna nyégaba: Du taakwa wani apa kudi miték véknwute Got wadéka pulak male yaké de yo. Ye Got wale apuba apuba rasaakuké de yo. Wani kudi nakurak yaabuké dé wakweyo. Naané wani yaabuba yéte naané kapmu apa yanaran Gotké miték sanévéknwumarék yaké naané yo. ¹³ *Naané wani yaabuba yéké naané yapatik. Yananké, Got naanéké kuk tiyaadu yanan kapéredi mu naanat yakatadu mukatik wan yéknwun. Krai nak yaabu débu naanat wakwatnyék. Krai naanéké kiyae dé naanat kéraak, Got naanéké kuk tiyaa-marék yate yanan kapéredi mu naanat yakata-marék yaduké. Krai naanat kutkalé yadéka Got dé yanan kapéredi mu yakatate wadéka de dérét viyaapata taknak. Dérét viyaapata taknadanké

* **3:12:** Ro 10:5 * **3:13:** Diu 21:22-23; 2 Ko 5:21

sanévéknwute, kukba Got naanéké kuk tiyaa-marék yate, yanan kapéredi mu naanat yakata-marék yaké dé yo. Wani muké déknyényba du nak Gotna nyégaba kényi kudi dé kavik: Miba kiyaan duké Got dé kuk kwayu.

¹⁴ Wani kudi véknwute naané kutdengék. Krai Jisas miba kiyaadéka Got Ebrayamét wakwedén kudi adél dé yak. Déknyényba Got dé Ebrayamét kényi kudi wak, “Wuné ménat kutkalé yaké wuné yo.” Naate wadéka Krai Jisas du taakwat kutkalé yaké nae miba kiyaadéka wani kudi adél dé yak. Krai Jisas dé Judana du taakwa ramarék yate nak gena du taakwaké dé kiyaak. Judana du taakwaké wawo dé kiyaak. Naanéké dé kiyaak, naané déké miték sanévéknwute déku kudiké “Adél” naano, Got déknyényba wadén pulak naanat kutkalé yaduké. Naané Krai Jisaské miték sanévéknwute déku kudiké “Adél” naanaran, Got déku Yaamabi tiyaadu dé naanéké kulé mawulé tiyaaké dé yo.

Moses wakwen apa kudi Gotna némaa adél kudit talaknamarék yaké dé yo

¹⁵ Krai Jisasna jébaaba yaale wuna némaadugu wayéknaje nyangegu pulak rakwa du taakwa, mé véknwu. Guné wani kudiké miték kutdenggunuké nae, taale wuné kényi kékpaaba rate yanakwa jébaaké kudi las wakweké wunék. Du vétik jébaa nak yaké adél kudi gibéru nak du yae bétku kudiké “Kaapuk” naamarék yaké dé yo. Yadu nak d yae bétku kudiké kudi las wawo wakwemarék yaké dé yo, bét adél kudi gibéren bege. Bétku kudi rasaakuké dé yo. Waga naané kényi kékpaaba

rakwa du yo. Bétku adél kudi rasaakudu naané miték kutdénké naané yo. Gotna némaa adél kudi apuba apuba rasaakuké dé yo.

16 *Bulaa Gotké mé sanévéknwu. Déknyényba Got kényi némaa adél kudi dé Ebrayamét wakwek. “Wuné ménat, ména képmawaarat wawo kutkalé yaké wuné yo.” Naate wadénké guné mé sanévéknwu. Dé képmawaaraké kaapuk wakwedén. Dé képmawaaraké dé wakwek. Wani kudi wakwete dé wupmalemu duké kaapuk sanévéknwudén. Waga wakwete dé nakurak duké male dé sanévéknwuk. Wani kudi wakwete wan Krai Jisaské dé sanévéknwuk.

17 *Bulaa wani muké las wawo wakweké wuné yo. Mé véknwu. Wupmalemu kwaaré déknyényba Got dé Ebrayamét kéga wak, “Méné wunéké miték sanévéknwute wuna kudiké ‘Adél’ naaménéran wuné ménat, ména képmawaarat wawo kutkalé yaké wuné yo. Wan adél kudi wuné wakweyo.” Naate watakne wupmalemu kwaaré (430) yédéka dé Moseské apa kudi las kwayék. Kukba wadén kudi taale wadén kudit kaapuk talaknadén. Taale wadén kudi rasaakuké dé yo. 18 *Naané wani apa kudi miték véknwuno Got naanat kutkalé yadu naané apuba apuba miték rasaakuno mukatik, naané Ebrayam yadén pulak yamarék yano. Naané Gotké miték sanévéknwunaran naané waké naané yo, “Got wakwedén pulak naanat kutkalé yaké dé yo.” Naate wanaran naané kutdénké naané yo. Naané Ebrayam yadén pulak naané yo,

* 3:16: Lu 1:55; Jen 12:2 * 3:17: Ap 7:6 * 3:18: Ro 4:14, 11:6

dé Gotké miték sanévéknwute wakwedén némaa adél kudi véknwudén bege.

19 *Déknyényba Got dé Ebrayamét wak, “Wuné ménat, ména képmawaarat wawo kutkalé yaké wuné yo.” Naate watakne kukba dé Mosesnyét apa kudi wak, Judana du taakwa wakwedén pulak yadoké. Samu muké sanévéknwute dé Mosesnyét wani apa kudi wak? Bulaa gunat wakweké wuné yo wani muké. Akwi du taakwa yadan kapéredi muké kutdengdoké dé wani apa kudi dérét wakwek. Wani apa kudi apuba apuba rasaakuduké kaapuk wakwedén. Kraisa yaadu wani apa kudi kaapuk yaduké dé wakwek. Ebrayamna képmawaara Jisas Kraisa yaaran tulé wani apa kudi kaapuk yaduké dé Got déknyényba wakwek. Wakwedéka kukba Jisas Kraisa dé yaak. Got Ebrayamét wakwedén pulak, déku képmawaara Jisas Kraisa nyét dé Got kutkalé yak. Waga yate dé akwi du taakwat kutkalé yak. Yadékné, bulaa Mosesnyét wadén apa kudi naanéké apa yamarék yaké dé yo. Nak kudi wawo mé véknwu. Got wani apa kudi wakwete dé képmaba rakwa dut kaapuk wakwedén. Got wani apa kudi wakwete déku kudi kure giyaakwa duwat wakwedéka de Mosesnyét wani kudi wakwek. Wakwedéka dé Moses képmaba rakwa du taakwat wani kudi wakwek. Waga wakwete dé nyédéba rakwa du dé rak. Got kudi wakwedéka képmaba rakwa du taakwa radaka Moses deku nyédéba dé rak. Waga rate dé derét wani kudi wakwek. 20 Got Ebrayamét wadén tulé dé nak

* 3:19: Ro 5:20

pulak dé yak. Yate kaapuk nak dut wakwedén, Ebrayamét déku kudi waduké. Déku kapmu dé Ebrayamét wak. Kéni kudi dé wak, “Wuné ménat, ména képmawaarat wawo kutkalé yaké wuné yo. Wan adél.” Naate wadéka Ebrayam kapmu dé véknwuk. Got waga wadén kudi Mosesnyét wadén kudít débu talaknak.

Akwi du taakwa yadan kapéredi muké kuldéngdoké dé Got wani apa kudi wak

²¹ *Mé sanévéknwu. Got Mosesnyét wadén apa kudi wan nak yaabu dé naanat wakwatnyu? Got Ebrayamét wakwedén kudi wan nak pulak yaabu dé naanat wakwatnyu? Wan kaapuk. Apa kudi miték véknwe de Gotna méniba yéknwun mu yakwa du taakwa radoké dé apa kudi wakwedu mukatik, du taakwa wani apa kudi véknwe déku méniba yéknwun mu yakwa du taakwa rakatik de yak. Got waga apa kudi kaapuk wakwedén.

²² *Naané Gotna nyégaba véte naané kuldéngék. Akwi du taakwa wan kapéredi mawulé yakwa du taakwa. Kapéredi mawulé naana mawuléba dé tu. Waga kuldéngte naané kéni mu wawo naané kuldéngék. Naané Jisas Kraiské miték sanévéknwute déku kudiké “Adél” naatakne kulé mawulé kérae Got wale miték rasaakuké naané yo. Jisas Kraisyét kéraanaran wani kulé mawuléké Got déknyényba dé Ebrayamét wak, “Wuné ménat, ména képmawaarat wawo kutkalé yaké wuné yo.” Naate watakne déku nyaan Jisas Kraisyét kutkalé yatakne wadéka naané Jisas Kraiské miték sanévéknwute déku kudiké “Adél”

* **3:21:** Ro 8:2-4 * **3:22:** Ro 3:9-19

naatakne naané kulé mawulé kérae miték ro. Jisas Kraiské miték sanévéknwute déku kudiké “Adél” naanaran naané kulé mawulé kérae Got wale apuba apuba miték rasaakuké naané yo.

²³ Déknyényba Kraiss kényi kékmaat yaamarék yadén tulé Moses wakwen apa kudi naané ké dé apa yak. Yadéka naané kwabugi du kutdaka raamény gaba rakwa du taakwa pulak naané rak. Kraiss Jisas yae naanat kutkalé yadu naané déké miték sanévéknwute, miték ranaranké raségéte, naané wani tulé raamény gaba rakwa du taakwa pulak naané rak.

²⁴ Nak muké mé sanévéknwu. Déknyényba naané Moses wakwen apa kudi miték véknwe Gotna jébaaké walkamu naané kutdégék. Naané wani apa kudi véknwunaka naana mawulé apa pulak dé yak. Yadéka Kraiss Jisas yaadéranké naané raségék. Dé yaadu naané déké miték sanévéknwute kulé mawulé kérae Gotna méniba yéknwun mu yakwa du taakwa raké nae naané déké raségék. ²⁵ Bulaa Kraiss Jisas yaadék naané déké miték sanévéknwute déku kudiké “Adél” naatakne naané dérét kulé mawulé naanébu kéraak. Bulaa Moses wakwen apa kudi naané ké apa kaapuk yadéka. Yadéka bulaa naané raamény gaba rakwa du taakwa pulak ramarék yate, naané bakna miték naané ro.

Naané Kraiss Jisaské miték sanévéknwute Gotna baadi naané ro

²⁶ *Guné akwi wan Gotna baadi guné ro, Kraiss Jisaské miték sanévéknwute déku kudiké “Adél” naagunékwa bege. Guné akwi Kraiss Jisas wale

* 3:26: Jo 1:12

nakurak mawulé yate Gotna baadi guné ro. ²⁷*Waga rate guné Kraiswa yéba gu yaakwe Krai wale nakurak mawulé yakwa du taakwa, guné kulé mawulé gunébu kéraak. Kéraagunéka guna mawulé wan déku mawulé pulak dé tu. ²⁸*Waga tédéka guné Krai Jisas wale nakurak mawulé yate guné nakurak kémba male guné ro. Rate guné wamarék yaké guné yo, “Naané las naané Judana du taakwa naané ro. Las naané nak gena du taakwa naané ro. Naané las nak duna kudi véknwute deku jébaa yakwa du taakwa naané ro. Las naané naana mawuléba sanévéknwute mawulé yanakwa jébaa yakwa du taakwa naané ro. Naané las du naané ro. Las naané taakwa naané ro.” Waga wamarék yaké guné yo, guné akwi Krai Jisas wale nakurak mawulé yate ragunékwa bege. Guné kéga waké guné yo, “Naané akwi Krai Jisna du taakwa naané ro. Rate naané nakurak kémba male naané ro. Kés pulak nak pulak mawulé yamarék yate kémba kémba kaapuk ranakwa.” ²⁹ Naate wate keni kudi wawo mé véknwu. Krai wan Ebrayamna kémba dé yaak. Ebrayam Gotké dé miték sanévéknwuk. Guné Kraiské miték sanévéknwute Kraiswa du taakwa guné ro. Rate Ebrayamna kémba guné ro, guné Ebrayam wale Gotké miték sanévéknwugunén bege. Ragunékwaké, Got gunat wawo kutkalé yaké dé yo, déknyényba Ebrayamét wakwetakne dérét kutkalé yadén pulak.

4

* **3:27:** Ro 6:3-4, 13:14 * **3:28:** 1 Ko 12:12-13

*Déknyényba baagwit gidan du pulak re bulaa
Gotna baadi naané ro*

¹ Kudi las wawo wakweké wunék, Got gunat wawo kutkalé yadéranké. Guné miték kutdénngunuké wuné wakweyo. Yaapa nak kiyaaké yate, déku makwal nyaanét déku gwalmu akwi kéraaduké watakne, kiyaadu wani nyaan wani gwalmu bari kéraamarék yaké dé yo, dé wekna makwal nyaan radékwa bege. Dé radu némaan du nak dérét kure téte déké miték véké dé yo. Védu wani nyaan némaan duna kudi véknwute baagwit gidan du pulak raké dé yo. Rate déku yaapa kwayédén gwalmuké téségémarék yaké dé yo. ² Makwal nyaan radékwa tulé némaan du nak déku gwalmu déké wawo miték véké dé yo. Kukba, déku yaapa déknyényba wadén tulé, wani du nyaan némaan ye déku yaapana gwalmu kérae wani muké téségéké dé yo.

³* Déknyényba naané Gotna baadi ramarék yate wani makwal nyaan pulak naané rak. Rate naané kényi kékmaaba rakwa duna apa kudi miték véknwuk. Véknwunaka wani apa kudi naanéké apa yadéka naané baagwit gidan du pulak naané rak. ⁴* Waga ranaka Got déku mawuléba wadén tulé wadéka déku nyaan Krai Jisas dé giyaak. Giyaadéka taakwa nak lé dérét kéraak. Lé Judana taakwa rate dérét kéraaléka dé Judana du dé rak. Judana du rate dé akwi Juda wani tulé yadan pulak, dé Moses wakwen apa kudi véknwuk. ⁵ Dé naanat kutkalé yaké nae dé giyaak. Moses wak-

* **4:3:** Kl 3:20-23 * **4:4:** Jo 1:14; Ro 8:3-4

wen apa kudi naanéké apa yamarék yadu naané baagwit gidan du pulak ramarék yate miték rate Gotna baadi ranoké nae, dé giyaak.

⁶ *Bulaa guné Gotna baadi guné ro. Naané akwi Gotna baadi naané ro. Ranaka déku nyaan naanéké dérét waatadéka Got wadéka déku nyaanna Yaamabi naana mawuléba wulae dé naana mawuléba tu. Téte naanat kutkalé yadéka naané Gotké kutdénge naané dérét wao, “Naana yaapa.” Waga waate naané miték wo. ⁷ *Gotna nyaanna Yaamabi naana mawuléba waga tédéka Moses wakwen apa kudi naanéké apa yamarék yadéka naané baagwit gidan du pulak kaapuk ranakwa. Bulaa naané Gotna baadi rate naané miték ro. Rate naané déku yéknwun mu akwi kéraaké naané yo, Got déknyényba déku baadiké wani mu kwayéké wadén bege.

Pol Galesiaké dé sanévéknwu wanévéknwuk

⁸ *Déknyényba guné Gotké kaapuk kutdénngunén. Yate guné kwatkwa rate guné kés pulak nak pulak yénaa gorét waatak. Wani mu wan Got kaapuk. Derét waatate deké male guné sanévéknwuk. ⁹ Bulaa guné Gorét guné kutdéngek. Kutdénngunéka dé Got gunat dé kutdéngek. Wan némaa mu. Got gunat kutdéngdéka samuké guné déké kuk kwayéte guné déknyényba rate waatagunén mat tépa waataké guné mawulé yo? Samuké guné tépa mawulé yo wani muké? Wani mu wan apa yamarék yakwa mu. Gunat kutkalé yamarék

* **4:6:** Ro 8:15-16 * **4:7:** Ro 8:17; Ga 3:29 * **4:8:** 1 Ko 8:4-6

yakwa mu. Guné derét tépa waataké mawulé yate kapéredi mu guné yo. ¹⁰ *Gunéké wuné sanévéknwu wanévéknwu. Guné Judana yaap ra tuléké sanévéknwute guné nyaa, baapmu, kwaaré, wani tuléké las guné wo, “Wan némaa tulé. Wani tulé naané Moses wakwen apa kudi véknwute yaap raké naané yo. Waga rate naané Gotna méniba yéknwun mu yakwa du taakwa raké naané yo.” Naate wagunéka guna mawulé waagété dé yak. Yadéka guné déknyényba yagunén pulak tépa yate guné yéknwun mu kaapuk yagunékwa. ¹¹ Yagunéka wuné wup yate wuné wo, “Galesia wale rate Gotna jébaa yate déku kudi wuné wakwek. Sal Galesia bari yékéyaak yaké de yo wani kudiké? Sal yawurékwa jébaa bakna yéké dé yo?”

¹²⁻¹³ *Guné Galesiaba rate Krai Jisasna jébaaba yaalan du taakwa, gunat wuné wakweyo. Wuné Gotké miték sanévéknwute miték rawurékwa pulak ragunuké mawulé yate, gunat wuné wakweyo. Déknyényba Moses wakwen apa kudi gunéké apa yamarék yadén pulak, Moses wakwen apa kudi bulaa wunéké apa kaapuk yadékwa. Yate wuné miték ro. Guné waga ragunuké mawulé yate gunat wuné wakweyo. Gunébu kutdengék. Déknyényba batnyé yae wuné guné wale rasaakuk, apakélé kiyakiya yadéka yaabuba yéké yapatiwuren bege. Rate wuné gunat Krai Jisasna kudi wakwek. Wakwewuréka guné wunat kapéredi mu las kaapuk yagunén. ¹⁴ Kiyakiya yadéka guné wale rawuréka guné wunéké kaa-

* 4:10: Kl 2:16 * 4:12-13: 1 Ko 2:3

puk kuk tiyaagunén. Yate wunéké kaapuk wulkiyaa yagunén. Guné wunéké mawulé yate guné wunat kutkalé yak. Got wale re déku kudi kure giyaakwa dut kutkalé yagunéran pulak, guné wunat kutkalé yak. Guné Kraisi Jisasnyét kutkalé yagunéran pulak, guné wunat kutkalé yak. ¹⁵ Wani tulé guné wunéké wuna kudiké wawo guné mawulé yak. Wan adél kudi wuné wakweyo. Wani tulé guné wunat tépa kutkalé yaké guné mawulat kapére yak. Wani tulé guné wunéké yéknwun mu male tiyaaké guné mawulé yak. Yate guné guna méni tiyaate wunat kutkalé yagunu mukatik, guné guna méni tiyaaké mawulé yakatik guné yak. ¹⁶ *Bulaa guné wunéké mawulé kaapuk yagunékwa. Wuné gunat némaanba kudi wakwewurék bulaa guné wuna kudiké kélik yate wuna maama guné ro. Waga wuné sanévéknwu.

¹⁷ Mé véknwu. Du las de gunat wo, “Guné Moses wakwen apa kudi véknwute yéknwun mu yakwa du taakwa raké guné yo.” Naate wate de guna yéba kevéreknu. Kevérékte de gunéké kaapuk sanévéknwudakwa. Guné wuna kudi véknwumarék yate deku kudiké mawulat kapére yagunuké, de sanévéknwu. ¹⁸ De guna yéba waga kevéreknu de gunat kutkalé yaké sanévéknwudo mukatik, wan yéknwun. De guna yéba kevérékgé mawulé yate, wuné guné wale rawurékwa tulé, wuné séknaaba rawurékwa tulé wawo, guna yéba kevéreknu dan wan yéknwun. Wuné guné wale rawurékwa tulé male guna yéba kevéreknu dan

* **4:16:** Jo 8:45

wan yéknwun kaapuk.

¹⁹ Guné wuna kudi véknwe wuna baadi pulak rakwa du taakwa, gunéké wuné sanévéknwu wanévéknwu. Gunéké sanévéknwuréka wuna mawulé kapére dé yo. Nyaan kéraaké kaagél kutkwa taakwa nyaan bari kéraaké mawulat kapére yalékwa pulak, guné Krai Jisas wale nakurak mawulé bari yate ragunuké wuné mawulat kapére yo. ²⁰ Kape du taakwa. Gunéké sanévéknwu wanévéknwute wuné bulaa guné wale raké wuné mawulat kapére yo. Guna ménidaama véte guné wale kudi bulké wuné mawulé yo. Nyégaba gunat wakwemuké kélík wuné yo. Samu kudi wakwewuru guna mawulé yéknwun yaké dé yo? Kaapuk kutdéngwurén.

Yega bét Seraké Pol dé aja kudi wakwek

²¹ Guné las guné wo, “Moses wakwen apa kudi naanéké apa yadu naané wani kudi véknwute Gotna méniba yéknwun mu yakwa du taakwa raké naané yo.” Naate wakwa du taakwa guné Moses wakwen apa kudiké kaapuk miték kutdénggunén. Guné miték kutdénggunuké kudi las wawo wakweké wuné yo. ²² *Mé véknwu. Gotna nyégaba kudi las dé kwao, Ebrayamké. Dé nyaan vétik dé yak. Nyaan nak déké jébaa yakwa taakwa léku yé Yega lé kéraak. Lé baagwit gidan taakwa pulak rate lé Ebrayamké jébaa yak. Nyaan nak déku bapa taakwa léku yé Sera lé kéraak. Lé baagwit gidan taakwa pulak ramarék yate bakna miték lé rak. ²³ *Ebrayamké jébaa yakwa taakwa

* **4:22:** Jen 16:15, 21:2 * **4:23:** Ro 9:7-9

lé kényi kápmaaba rakwa taakwa pulak lé nyaan nak kéraak. Déku yé Ismal. Ebrayamna bapa taakwa Sera nyaan kéraamarék yakwa taakwa raléka Got lérét kudi wakwetakne, “Wan adél” naadéka kukba lé nyaan nak kéraak. Déku yé Aisak.

²⁴ *Wuné wani taakwaké wakwete wuné aja kudi wakwek. Gotna kudiké wuné wakwek. Wuné baagwit gidan taakwa pulak rate Ebrayamké jébaa yakwa taakwa Yegaké wakwete, wuné Mosesnyét Got wakwedén kudiké wuné wakwek. Moses nébuba nak radéka Got wani kudi dé wakwek. Wani nébuna yé Sainai. Got wani apa kudi Mosesnyét wadéka wani kudi véknwukwa du taakwaké dé wani kudi apa yak. Kukba yae wani kudi véknwukwa du taakwaké wawo dé wani kudi apa yak. Yadéka de akwi baagwit gidaka nak duké jébaa yakwa du taakwa pulak de rak. ²⁵ Wuné baagwit gidan taakwa pulak rate Ebrayamké jébaa yakwa taakwa Yegaké wakwete, wuné Sainai nébuké wawo wuné wakwek. Wani nébu Arebiana kápmaaba dé tu. Kényi tulé tékwa gayé Jerusalemké wawo wuné wakwek. Jerusalem wan akwi Judana du taakwana néwaage. Wani du taakwaké dé Moses wakwen apa kudi dé apa yo. Yadéka de nak du gidaka deku jébaa yakwa du taakwa pulak de ro. ²⁶ Wuné gidan taakwa pulak ramarék yate miték rakwa taakwa Seraké wakwete, wuné nak gayéké wuné wakwek. Wani gayé wan nak pulak Jerusalem. Wan Gotna gayé. Naané Krai Jisasna jébaaba yaalan du

* 4:24: Ro 8:15-16

taakwa wan naana gayé. Moses wakwen apa kudi naanéké apa yamarék yadéka naané gidan du taakwa pulak ramarékyate naané miték ro.

²⁷ *Déknyényba du nak dé kényi aja kudi Gotna nyégaba kavik:

Nyéné nyaan témarék yan taakwa, nyéné takwasék yaké nyéné yo.

Nyéné nyaan kéraamarék yan taakwa, yéknwun mawulé yate takwasék yaké nyéné yo.

Nyéna du nyénat walkamu tulé kulaknyénytakne nak taakwat yadu nyéné kawi taakwa rate nyéné wup yamarék yaké nyéné yo.

Kukba nyéna képmawaara wupmalemu raké de yo. Rate nyéna képmawaara du ra taakwana képmawaarat talaknaké de yo.

Waga dé kavik, baagwit gimarék yadan taakwa léku képmawaaraké wawo. Léku képmawaara wan naané Krai Jisaské miték sanévéknwukwa du taakwa. Naanéké Moses wakwen apa kudi apa yamarék yadéka naané gidan du taakwa pulak ramarék yate naané miték ro.

²⁸ Krai Jisana jébaaba yaalan du taakwa, mé véknwu. Déknyényba Got Ebrayamét dé wak, “Méné nyaan nak yaké méné yo. Wan adél.” Naate wadéka Ebrayamna taakwa Sera lé Aisakné kéraak. Naanéké wawo Got dé adél kudi wakwek. Wakwedék naané Aisak pulak naané ro. ²⁹ Baagwit gidan taakwa pulak rate, Ebrayamké jébaa yakwa taakwa Yega, lé maknanyan kéraak. Gotna Yaamabi lérét kudi wakwemarék yadéka lé kényi képmaba rate yakwa

* **4:27:** Ais 54:1

taakwa pulak yate lé nyaan kéraak. Ebrayamna bapa taakwa Sera baagwit gidan taakwa pulak ramarék yate kukba lé nyaan kéraak. Gotna Yaamabi lérét kudi wakwetakne, “Wan adél” naadéka, lé kényi kékmaaba rakwa taakwa pulak yate lé nyaan kéraak. Kéraaléka kukba dé maknanyan Ismal déku wayékna Aisaknét yaalébaanék. Yadén pulak, bulaa de naana maama naanat de yaalébaanu. Naana maama de wo, “Moses wakwen apa kudi deké apa yaduké naané mawulé yo.” Naate wate de Krai Jisasna jébaaba yaale Gotna Yaamabi kure tékwa du taakwa naanat de yaalébaanu.

³⁰ *Baagwit gidan taakwa pulak rate, Ebrayamké jébaa yakwa taakwa léku nyaanké, Gotna nyégaba kényi kudi dé kwao: Got dé Ebrayamét wak, “Ména bapa taakwana nyaan maknanyanét waménén gwalmu kukba kéraaké dé yo. Baagwit gidan taakwa pulak rate ménéké jébaa yakwa taakwana nyaan maknanyanét waménén gwalmu las kéraamarék yaké dé yo. Dé wani gwalmu kéraamuké, méné waménu baagwit gidan taakwa pulak rate ménéké jébaa yakwa taakwa léku nyaan wale, ménat kulaknyénytakne yéké bét yo.” Naate dé Got wak Ebrayamét.

³¹ Krai Jisasna jébaaba yaale wuna némaadugu wayéknaje nyangegu pulak rakwa du taakwa, mé sanévéknwu. Naané baagwit gidan taakwa pulak rate Ebrayamké jébaa yakwa taakwana nyaan pulak, kaapuk ranakwa. Naané baagwit gimarék yadan taakwa pulak rate déku bapa taakwana

* **4:30:** Jen 21:10; Jo 8:35

nyaan pulak, naané ro. Rate naané nak du gidaka deku jébaa yakwa du pulak kaapuk ranakwa. Moses wakwen apa kudi naanéké apa yamarék yadéka naané Krai Jisaské miték sanévéknwute miték naané ro.

5

Naané baagwit gidan du taakwa pulak ramarék yate miték raké naané yo

¹ *Waga rate, naané kulé mawulé kérae miték rasaakunoké Krai Jisas naanat kutkalé yadénké sanévéknwute, guné miték male rasaakuké guné yo. Yate guné apa yagunu Moses wakwen apa kudi gunéké apa yamarék yaké dé yo. Yadu guné baagwit gidan du taakwa pulak tépa ramarék yaké guné yo.

² Guné mé véknwu. Wuné Pol gunat wakwewuru guné mé véknwu. Guné Gotna méniba yéknwun mu yakwa du raké yate wagunu Judana du guna sépé sékudaran Moses wakwen apa kudi gunéké apa yaké dé yo. Waga yadéran guné Krai Jisasna jébaaké guné kuk kwayu. Waga kwayégunu Krai Jisas gunat kutkalé yamarék yaké dé yo. ³ Guné keni kudi miték kutdénnggunuké wuné mawulé yo. Yate wuné gunat tépa wakweyo. Guné Gotna méniba yéknwun mu yakwa du raké yate, Moses wakwen apa kudi nak taabék véknwe wagunu de guna sépé sékudaran guné Moses wakwen apa kudi akwi véknwuké guné yo. ⁴ Guné las Gotna méniba yéknwun mu yakwa du raké nae Moses wakwen apa kudi véknwe

* 5:1: Jo 8:32, 36; Ap 15:10

guné Krajs Jisasnyét guné kulaknyényu. Dé wale nakurak mawulé yamarék yate guné nak mawulé yate ro. Ragunu Got gunéké yéknwun mawulé kwayémarék yate gunat kutkalé yamarék yaké dé yo. ⁵ Naané waga kaapuk ranakwa. Gotna Yaamabi Krajsna jébaaké naanat yakwatnyédéka naané yéknwun mawulé yate Kraiské miték sanévéknwute naané wo, “Krais Jisas gwaamale yae naanat kérae kure yéké dé yo. Kure yédu naané Gotna méniba yéknwun mu yakwa du raké naané yo. Wan adél.” Naate wate naané déké raségu. ⁶ Naané Krajs Jisasna jébaaba yaale dé wale naané nakurak mawulé yate ro. Rate sépéké kaapuk sanévéknwunakwa. De naana sépé de sékuk, kapu naana sépé kaapuk sékudan? Dékumuk. Wan bakna mu. Némaa mu kaapuk. Kéni mu wan némaa mu. Naané Krajs Jisaské miték sanévéknwute déku kudiké “Adél” naate naané nak du taakwa Gotké wawo mawulat kapére yaké naané yo. Waga yanaran wan némaa mü.

⁷ Déknyényba Krajsna kudi miték véknwute guné Galesiaba rakwa du taakwa yéknwun mawulé yate miték rak. Ragunéka bulaa du las yae guna mawulé de yaalébaanu. Yaalébaandaka guné wani adél kudi kulaknyényké sanévéknwute Moses wakwen apa kudiké guné sanévéknwu. ⁸ Waga yagunuké Got kaapuk wadén. Got gunat dé wak, déku nyaan Krajs Jisaské miték sanévéknwugunuké. Got guna mawulé kaapuk yaalébaandén. Wan yénaa yakwa du de guna mawulé yaalébaanék. ⁹ Résépuké kudi las wakweké wuné yo. Walkamu résépu kadémuba

yeyé yeyate kutdéka dé kadému bari kapéredi yo. Yénaa yakwa kudi wan résépu yeyé yeyakwa pulak yate, bari du taakwana mawulé yaalébaanké dé yo.

¹⁰ Gunéké wuné yéknwun mawulé yo. Wani du guna mawulé yaalébaanmarék yaké de yo, naané guné wale, naana Némaan Ban Krai Jisas wale nakurak mawulé yate ranakwa bege. Wuné kutdégék. Guna mawulé wuna mawulé pulak téké dé yo. Yadu guné wuné wale nakurak mawulé yaké guné yo, wakwewurékwa kudiké. Yagunu Moses wakwen apa kudi gunéké apa yamarék yaké dé yo. Waga kutdénge wuné kéga wawo wuné kutdégék. Guna mawulé yaalébaankwa du kapéredi mu waga yadanké Got wani du yadan kapéredi mu derét yakataké dé yo. Wani du wan némaan du, kapu bakna du de? Dékumuk. Got wani du yadan kapéredi mu derét yakataké dé yo.

¹¹ *Krais Jisasna jébaaba yaale wuna némaadugu wayéknaje nyangegu pulak rakwa du taakwa, mé véknwu. Wuné Krai Jisasna kudi wakwete wuné kényi kudi kaapuk wawurékwa, “Guné Moses wakwen apa kudi véknwe guna sépé sékuké guné yo.” Naate kaapuk wawurékwa. Déknyényba kwatkwa rate wuné wani kudi wakwek. Bulaa wani kudi kaapuk wawurékwa. Wuné sépé sékutakne Gotna méniba yéknwun mu yakwa du radaran kudi tépa wakwewuru mukatik, de Judana du wunat yaalébaanmarék yado. Wuné Krai Jisas naané ké miba kiyaadéka

* 5:11: 1 Ko 1:23

naané Gotna méniba yéknwun mu yakwa du taakwa ranakwa kudi wakwewuréka de wuna kudiké kuk kwayu. ¹² Guna mawulé yaalébaankwa du deku sépé akwi sékudaran wan yéknwun.

¹³ *Guné wuna du taakwa, guné mé miték véknwu. Got gunat wadéka guné Krai Jisasna jébaaba gunébu yaalak. Yaalagunék Moses wakwen apa kudi gunéké apa kaapuk yadéka. Guné baagwit gidan du taakwa pulak ramarék yate guné miték ro. Rate guné wamarék yaké guné yo, “Naané mawulé yanakwa pulak yaké naané yo. Yate kapéredi muké mawulé yate kapéredi mu yaké naané yo.” Waga wamarék yaké guné yo. Guné kéga waké guné yo, “Naané wale Krai Jisasna jébaaba yaalan du taakwaké naané mawulat kapére yaké naané yo. Yate naané derét kutkalé yaké naané yo.” Naate wate guné déké mawulat kapére yate derét kutkalé yate miték raké guné yo. ¹⁴ Guné waga yagunéranké keni kudi dé kwao, Moses kavin apa kudiba: Guné guna sépéké mawulat kapére yagunékwa pulak, guné nak du taakwaké mawulat kapére yaké guné yo. Yate derét kutkalé yaké guné yo. Guné wani nakurak kudi miték véknwute wadéka pulak yate, guné Moses wakwen akwi apa kudi véknwute wadéka yagunékwa pulak yaké guné yo. Yate miték raké guné yo. ¹⁵ Guné waga ramarék yate kwatbosa waariyakwa pulak, guna du taakwa wale waaru waariyate derét yaalébaangunéran guné jérawu yaké guné yo,

* 5:13: 1 Pi 2:16

guné akwi yalakmuké.

Naané Gotna Yaamabina kudi véknwute miték raké naané yo

¹⁶ *Wani kudi wakwete keni muké wuné sanévéknwu. Mé véknwu. Gotna Yaamabi guna mawuléba wulae tédu guné Gotna Yaamabina kudi miték véknwusaakute miték raké guné yo. Waga rate guné yéknwun mawulé yate yéknwun mu male yaké guné yo. Guné kapéredi mawulé yamarék yate kapéredi mu yamarék yaké guné yo.

¹⁷ *Du taakwa kapéredi mawulé wan Gotna Yaamabina mawulé pulak kaapuk. Gotna Yaamabi du taakwa kapéredi mawulé wale maama pulak bét ro. Rabétka Gotna Yaamabi naana kapéredi mawulé wale naana mawuléba téte kudi vétik wate bét waariyo. Yabétka guné mawulé yagunékwa mu yaké guné yapatiyu.

¹⁸ *Guné Gotna Yaamabi mawulé yadékwá pulak yate miték raké guné yo. Ragunu Moses wakwen apa kudi gunéké apa yamarék yaké dé yo.

¹⁹⁻²¹ Naané du taakwa kapéredi mawuléké naanébu kutdengék. Wani mawulé yate de nak du taakwa wale kapéredi mu yadakwa, kés pulak nak pulak yénaa gorét waatadakwa, kus mayéra yadakwa, nak du taakwa wale maama radakwa, waaru waariyadakwa, nak du taakwaké kapére mawulé yadakwa, rékaréka yadakwa, deku kapmu gwalmu kéraaké sanévéknwudakwa, nak du taakwat waatidakwa, nakurak mawulé yamarék yate kémba kémba rate miték ramarék

* 5:16: Ro 8:3-4 * 5:17: Ro 7:15-23 * 5:18: Ro 6:14

yadakwa, nak du taakwaké nyégi yadakwa, waagété gu katakne waagété yadakwa, apakélé yaa sérakne wupmalemu kadému gu wawo katakne kapéredi mu yadakwa, waga pulak kapéredi mu las wawo yadakwa, waga yate de kapéredi mawulé yate kapéredi mu yo. Gunat déknyényba wakwewurén pulak bulaa wuné gunat tépa wakweyo. Guné wani kapéredi mu yamarék yaké guné yo. Wani kapéredi mu yakwa du taakwa Got wale rasaakumarék yaké de yo. Gotna gayét yémarék yaké de yo.

²²⁻²³ *Gotna Yaamabina kudi véknwukwa du taakwa yéknwun mawulé yate Gotna gayét yéké de yo. Gotna Yaamabi kure tékwa du taakwa de kéga yaké de yo. De nak du taakwaké mawulat kapére yadaran, yéknwun mawulé yate Gotké dusék takwasék yadaran, nak du taakwa wale miték radaran, nak du taakwa derét yadan kapéredi mu derét kaatamarék yadaran, du taakwat kutkalé yadaran, yéknwun mu male yadaran, wakwedakwa pulak yadaran, nak du taakwat kwekére yadaran, miték sanévéknwute miték radaran, waga yate yéknwun mu yaké de yo. Wani yéknwun mu yadaran akwi du taakwa derét waatikaapuk yaké de yo. ²⁴ *Wani yéknwun mu yakwa du taakwa wan Krai Jisasna du taakwa de ro. De déknyényba yadan kapéredi mawuléké debu kuk kwayék, Krai Jisasna du taakwa radakwa bege. Krai Jisas déknyényba miba kiyaadék de wani kapéredi mawuléké kuk kwayétakne de yéknwun mawulé male yo.

* **5:22-23:** Ep 5:8-9 * **5:24:** Kl 3:5

25 *Wan Gotna Yaamabi dé naanéké kulé mawulé tiyaak. Naané tiyaadén kulé mawulé kérae déku kudi véknwusaakute naané miték male rate yéknwun mu male yaké naané yo. Naané naana yéba kevérekmarék yaké naané yo.

26 *Naané naana yéba kevérekmarék naané naana du taakwana mawulé yaalébaanno de naanéké nyégi yaké de yo. De waga yamarék yado naané akwi miték male ranoké, naané Gotna Yaamabina kudi véknwuké naané yo.

6

Naané derét kutkalé yaké naané yo

1 *Krais Jisasna jébaaba yaale wuna némaadugu wayéknaje nyangegu pulak rakwa du taakwa, mé véknwu. Guna du taakwa las Krais Jisasna jébaaba yaale kapéredi mu yado végunéran, guné Gotna Yaamabi kure tékwa du taakwa derét kutkalé yate deku mawulat miték yaké guné yo. Yate derét yéknwun kudi kwekére kwekére wakweké guné yo. Derét waatimarék yaké guné yo. Yate guné jérawu yaké guné yo, guné wawo de yan pulak kapéredi mu yamuké. 2 *Guné guna du taakwat kutkalé yaké guné yo. Waga yagunéran wan yéknwun. Krais Jisas waga yanoké dé wak. 3 Guné guna mawuléba kéga wamarék yaké guné yo, “Naané némaan du taakwa naané. Nak du taakwa wan bakna du taakwa. Naané yadan pulak kapéredi mu kaapuk yanakwa. Naané derét kutkalé yamarék yaké naané yo.” Waga waran du

* 5:25: Ro 8:3-4 * 5:26: Pl 2:3 * 6:1: Mt 18:15 * 6:2: Ro 15:1-2

taakwa guné wani muké kaapuk kutdénngunén. Guné bakna du taakwa guné ro. Sal guné wawo kapéredi mu yaké guné yo? Wani muké sanévéknwute guné akwi du taakwat kutkalé yaké guné yo.

⁴⁻⁵*Kéni kudi wawo mé véknwu. Nak du taakwa gunat kutkalé yadoké guné raségémarék yaké guné yo. Kapéredi mu yaadu akwi du taakwa nak nak deku mawuléba apa yate yéknwun mawulé yate miték raké de yo. Rate yéknwun jébaa yaké de yo. Got waga dé mawulé yo. Yadékwaké sanévéknwute wuné gunat wo. Akwi du taakwa nak nak deku jébaa yaké de yo. Yate deku jébaaké nak nak waké de yo, “Wan yéknwun jébaa wuné yo, kapu kapéredi jébaa wuné yo?” Waga sanévéknwute de kapmu miték yadan jébaaké yéknwun mawulé yaké de yo. Yate nak du taakwa wana jébaaké génmarék yaké de yo.

⁶Du las yae Krai Jisasna kudi gunat wakwedo guné guna yéknwun gwalmu las deké munikweké guné yo. Waga yate guné derét kutkalé yaké guné yo.

⁷⁻⁸*Mé véknwu. Got akwi muké dé kutdénngék. Guné Gorét yénaa yaké yapatiké guné yo. Guné kéni kudiké mé miték sanévéknwu. Du nak déku kápmaaba kadému yaanane kukba wani kadému male kéraaké dé yo. Kéraadéran pulak, du taakwa yadaran mu male kukba de kéraaké de yo Gorét. Kapéredi mu yakwa du taakwa deku kapéredi mawulé véknwute Gotna Yaam-abina kudi véknwumarék yadaran, Got yadan

* **6:4-5:** 2 Ko 13:5; Ro 14:12

* **6:7-8:** Jo 3:5-6, 6:63; Ro 8:13

kapéredi mu yakatate wadu de yalagké de yo. Dé wale rasaakumarék yaké de yo. Gotna Yaamabi kure tékwa du taakwa yéknwun mu male yate déku kudi véknwudaran Gotna Yaamabi wadu kukba de yéknwun mu male kéraaké de yo. Kéraate Got wale apuba apuba miték rasaakuké de yo. ⁹ *Wani kudiké sanévéknwute wuné gunat wo. Naané yéknwun mu yéknwun jébaa yamuké wulkiyaa yamarék yaké naané yo. Naané wulkiyaa yamarék yate yéknwun mu yéknwun jébaa yanaran Got apakélé kot véknwute némaan ban raran tulé dé yanán yéknwun mu naanat kaataké dé yo. ¹⁰ Kukba kaatadéranké sanévéknwute bulaa wuné wakweyo. Naané yéknwun mu yéknwun jébaa yasaakuké naané yo. Yate derét kutkalé yanaran tulé yaadu naané akwi du taakwat kutkalé yaké naané yo. Yate Krais Jisasna jébaaba yaalan du taakwaké wawo sanévéknwute naané apa yate derét kutkalé yasaakuké naané yo.

Krais miba kiyaadénké Pol dé déku yéba kevéreknu.

¹¹ Kéni nyéga mé vé. Bulaa wuné Pol wuna kudi kavin dut nyéga kérae wuné wuna taabat kéni kudi kaviyu. Guné kaviwurén kudi véte wuna kudi miték véknwugunuké, wuné kapmu némaanba kéni kudi kaviyu.

¹² *Guné guna sépé sékugunuké mawulé yakwa du, de Judana duna méniba yéknwun du raké nae, de sépé sékugunéran kudi gunat wakweyo.

* **6:9:** 2 Te 3:13; 1 Ko 15:58 * **6:12:** Ga 5:11; Pl 3:18

De sépé sékugunéran kudi kulaknyénnyakne Kraiss naanéké miba kiyaadénké wakwedo, Juda wani kudiké derét waatite derét yaalébaanmuké, de sépé sékugunéran kudi gunat wakweyo. ¹³ Wani kudi wakwete deku sépé sékun du de Moses kavin akwi apa kudi kaapuk miték véknwudakwa. Sépé sékudakwa kudi, walkamu apa kudi las wawo, wani kudi male de véknwu. Yate de deku yéba kevérékgé mawulé yate de gunat wakweyo, guna sépé sékugunuké. Guné waga yagunéran de nak du taakwat waké de yo, “Mé vé. De naana kudi véknwute de wanakwa pulak yate deku sépé de séku. Naané némaan du naané ro.” Naate wate deku éba kevérékgé mawulé yate de gunat wakweyo, guna sépé sékugunuké.

¹⁴ *De deku yéba kevérékgé mawulé yadakwa pulak, wuné kaapuk yawurékwa. Wuné wuna yéba kevérékmuké kélik wuné yo. Naana Némaan Ban Jisas Kraissna yéba kevérékgé wuné mawulé yo. Dé némaan ban dé ro. Wuné némaan du kaapuk. Dé naanéké miba kiyaadénké wuné déku yéba kevérékgé wuné mawulé yo. Dé miba kiyaadék wuna kapéredi mawulé dé wale débu kiyaak. Kiyaadék keni kápmaaba rakwa mu wunéké apa kaapuk yadékwá. Wani muké wunébu kuk kwayék. ¹⁵ *Jisas Kraiss miba kiyaadénké wuné wakweyo. Naané naana sépé sékunarán wan bakna mu. Naané naana sépé sékumarék yanaran wan bakna mu. Nakurak mu male dé némaa mu yak. Got naanéké kulé mawulé tiyaadéka naané kulé du taakwa

* 6:14: Ga 2:20 * 6:15: 2 Ko 5:17

ranakwa wan némaa mu.

¹⁶ Guné kulé mawulé kérae kulé du taakwa rate Gotna méniba Isrelna du taakwa guné ro. Guné déku du taakwaké Got mawulé lékgé dé yo. Akwi gege gayéba rakwa déku du taakwaké mawulé lékgé dé yo. Lékte gunéké yéknwun mawulé kwayédu guné miték raké guné yo. Waga wuné Gorét waato.

¹⁷ *Wuné Jisasna jébaa yakwa du rawuréka Jisasna maama déknyényba de wunat viyaak. Viyaadaka nak du taakwa wunat viyaadan waasé yan rémwényét véte de kutdengék, Jisasna jébaa yawurékwaké. Jisasna jébaa yawuréka wunat viyaadak bulaa wuné kélik yo, nak du wunéké tépa apa yamuké.

¹⁸ Krai Jisasna jébaaba yaalan wuna némaadugu wayéknaje nyangegu, gunéké wuné naana Némaan Ban Krai Jisasnyét waato. Dé gunéké mawulé lékte gunat kutkalé yaduké wuné dérét waato. Wan adél.

Wani wuné wakwebutik.

* 6:17: 2 Ko 4:18

Gotna Kudi
The New Testament in the Maprik dialect of the
Ambulas Language
Nupela Testamen long tokples Maprik long Niugini

copyright © 1983 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ambulas (Maprik) (Ambulas)

Dialect: Maprik

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

b436d84b-26dc-54d0-bff0-26a2d25c90de